

Motion till riksdagen 2012/13:Kr202

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Staten som huvudman för språk- och teckenspråkstolkning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av staten som huvudman för språktolkning och teckenspråkstolkning.

Motivering

Möjligheten för teckenspråkiga att få tillgång till så kallad vardagstolkning varierar över landet, trots att döva och gravt hörselskadade är helt beroende av teckenspråkstolkning för att klara den dagliga livsföringen i kontakten med myndigheter, sjukvården, vid bankärenden etcetera. Den viktigaste orsaken är att statsbidraget för teckenspråkstolkning till landstingen i huvudsak fördelas utifrån antalet invånare och inte utifrån antalet brukare. Detta leder till orättvisor och bristsituationer på orter med många teckenspråkiga.

Det tydligaste exemplet är Örebro, där 25 procent av Sveriges döva bor samtidigt som Örebro läns invånarantal motsvarar knappt 3 procent av riket. En anledning till att så många döva bor i Örebro är att både Riksgymnasiet för döva och Riksgymnasiet för hörselskadade finns där. Det resulterar i att ungefär 1 000 kronor skiljer per tolkuppdrag i statsbidrag mellan det landsting som får mest och Örebro läns landsting som får minst.

Motsvarande problematik finns när det gäller behovet av så kallad språktolkning, det vill säga tolkning mellan svenska och utländska språk eller de nationella minoritetsspråken. Enligt Domstolsverket förekommer att förhandlingar måste ställas in eller göras om på grund av bristande tillgång till kvalificerade tolkar. Vidare är det vanligt att barn får fungera som språktolkar när deras föräldrar har kontakt med skola, socialtjänst eller sjukvård, något som forskare anser är problematiskt på flera sätt och för alla parter.

Fel! Okänt namn på

Svårigheterna med att regionalt möta behoven av såväl kvalificerad språktolkning som teckenspråkstolkning leder till slutsatsen att staten bör ta ansvar för en samordnad funktion. Utredningen En samlad tolktjänst (SOU 2011:83) kommer fram till samma sak i sin översyn av teckenspråkstolkningen och föreslår att resurserna för tolktjänst samlas och samordnas till en huvudman. Dessutom slår utredningen fast att teckenspråkstolkning inte är en vårdfråga utan en språkfråga. I Språklagen (2009:600) understryks också att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.

Jag vill se staten ta ansvar för att tillgången till tolkning, såväl för utländska språk som för teckenspråk, blir densamma oavsett var i landet man bor. Förslaget underlättas av teknikutvecklingen, där bildtelefoner redan i dag medger möjligheter till tolkning även om tolken inte är geografiskt närvarande. Örebro tolkcentral genomförde förra året över 200 000 tolkuppdrag för döva över hela landet, och antalet ökar varje år. Den tekniken kan även användas för kvalificerad språktolkning.

Kristdemokraterna vill se ett samhälle där det inte är hemort, hemspråk eller funktionsnedsättning som avgör vilka förutsättningar vi har. Med staten som huvudman för samordningen och finansieringen av såväl teckenspråkstolkning som språktolkning finns större möjligheter att säkra en hög kvalitet för människor som behöver den. Möjligheterna till detta bör därför ses över. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 19 september 2012

Lars-Axel Nordell (KD)